

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl samosoudkyní Mgr. Janou Komínkovou ve věci

žalobce: N. Q. H.

zastoupen Mgr. Petrem Václavkem, advokátem,
sídlem Opletalova 1417/25, 110 00 Praha,

proti

žalovanému: Ředitelství služby cizinecké policie, IČ 00007064,
sídlem Olšanská 2/2, 130 51 Praha 3 – Žižkov,

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 25.8.2025 č.j. CPR-22353-2/ČJ-2025-930310-V223,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá nárok na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Napadené rozhodnutí

1. Žalobce se žalobou domáhal zrušení výše označeného rozhodnutí žalovaného, jímž bylo zamítnuto odvolání žalobce a bylo potvrzeno rozhodnutí Krajského ředitelství policie

Karlovarského kraje, Odboru cizinecké policie, Oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort, vydanému pod č. j. KRPK-89517-54/ČJ-2024-190022 dne 30.05.2025, o uložení povinnosti opustit území členských států Evropské unie, Islandské republiky, Norského království, Lichtenštejnského knížectví a Švýcarské konfederace (dále jen „území smluvních států podle ustanovení § 50a odst. 2 písm. b) zákona č. 326/1999 Sb. Současně byla podle ustanovení § 50a odst. 3 zákona č. 326/1999 Sb. žalobci stanovena doba k vycestování z území ve lhůtě 30 dnů ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí.

II. Žaloba

2. Žalobce v žalobě tvrdil, že správní orgány v rozporu s § 3 ve spojení s § 50 odst. 3 správního řádu nezjistily veškeré okolnosti rozhodné pro definování nejlepšího zájmu nezletilých synů žalobce chráněného čl. 3 Úmluvy o právech dítěte, čl. 24 odst. 2 Listiny základních práv Evropské unie a čl. 5 písm. a) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/115/ES ze dne 16. prosince 2008 o společných normách a postupech v členských státech při navracení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí (dále jen „návrátová směrnice“), přesto si ani na návrh žalobce neopatřily stanovisko orgánu sociálně-právní ochrany dětí, ani neprovedly výsledky nezletilých synů žalobce. V návaznosti na tuto vadu správního řízení správní orgány nevěnovaly ve svých rozhodnutích dostatečnou pozornost nejlepšímu zájmu nezletilých synů žalobce a proporcionality zásahu do něj.
3. Žalobce v žalobě připomněl, že pobývá na území České republiky od roku 1997 (tedy již 28 let). Žalobce od svého podmíněného propuštění z výkonu trestu odnětí svobody (v říjnu roku 2024) sdílí společnou domácnost s manželkou, držitelkou povolení k trvalému pobytu, a nezletilými syny, N. T. D., nar. X., a N. H. P., nar. X., rovněž držiteli povolení k trvalému pobytu. Zatímco manželka žalobce se věnuje výdělečné činnosti, žalobce soustavně osobně pečuje o jeho nezletilé syny, vaří jim, uklízí, chodí na procházky apod. Nezletilí synové se narodili v České republice, prožili zde celý svůj život a plní zde povinnou školní docházku. Mladší nezletilý syn trpí lehkou mentální retardací, poruchou pozornosti a hyperaktivitou, pro které chodí do třídy pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami a vyžaduje zvláštní péči a pozornost alespoň jednoho z rodičů. Ačkoliv byla manželka žalobce po dobu výkonu trestu odnětí svobody žalobcem schopna zvládnout péči a výživu nezletilých synů sama, celá rodina se těšila na obnovení společného soužití s žalobcem, protože pro ni bylo období odloučení od něj velmi finančně i psychicky náročné. V průběhu výkonu trestu odnětí svobody manželka a nezletilí synové žalobci pravidelně volali a osobně jej navštěvovali. Žalobce je přesvědčen, že z tvrzení žalobce a jeho manželky uvedených v rámci jejího výsledků a předložených lékařských zpráv mladšího nezletilého syna vyplývala závažnost a současně výjimečnost rodinné situace žalobce a související nezbytnost a nenahraditelnost jeho osobní přítomnosti z pohledu zajištění chodu domácnosti a péče a výchovy nezletilých synů. Z tohoto důvodu má žalobce za to, že bylo povinností správního orgánu opatřit si stanovisko orgánu sociálně-právní ochrany dětí a správnímu orgánu rovněž nic nebránilo provést alespoň výsledky nezletilých synů žalobce.
4. Žalobce se vyjádřil k úřednímu záznamu o podání vysvětlení zaměstnankyní školy Základní škola Cheb ke vztahu mladšího nezletilého syna a žalobce, který byl učiněn součástí správního spisu. Žalobce si dovoluje poukázat, že ani tento úřední záznam nevyjadřuje názor a stanovisko jeho synů k míře závislosti na otci. Žalobce má současně za to, že bylo povinností správního orgánu I. stupně osobu podávající vysvětlení vyslechnout, aby byla dodržena všechna procesní práva žalobce, zejména právo zúčastnit se výsledku svědka a klást vyslýchané osobě otázky. V důsledku nedostatečně zjištěného skutkového stavu podle

žalobce zůstala v napadeném rozhodnutí i rozhodnutí správního orgánu I. stupně nevyjasněna řada relevantních skutečností, jakými jsou míra závislosti nezletilých synů, zejména toho mladšího z nich trpícího lehkou mentální retardací, poruchou pozornosti a hyperaktivitou, na svém otci, možnost nahrazení osobní péče žalobce o jeho nezletilé syny jinými osobami a důsledky takového postupu na výchovu, výživu a vývoj nezletilých synů.

5. Podle žalobce dále správní orgány nesprávně a nedostatečně posoudily přiměřenost dopadu napadeného rozhodnutí do základního práva žalobce a jeho rodinných příslušníků, tj. manželky a nezletilých synů, na respektování soukromého a rodinného života zaručeného čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, čl. 10 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, čl. 7 Listiny základních práv Evropské unie a čl. 5 písm. b) návratové směrnice, kdy nezohlednily v dostatečném rozsahu veškeré skutečnosti svědčící ve prospěch žalobce, zejména délku pobytu žalobce na území (28 let), nezbytnost a nenahraditelnost jeho výpomoci manželce v oblasti zajištění chodu domácnosti, výchovy a péče o nezletilé syny, z nichž mladší trpí lehkou mentální retardací, poruchou pozornosti a hyperaktivitou, nepříznivý zdravotní stav žalobce a nepředvídatelnost doby odloučení rodinných příslušníků v důsledku nuceného vycestování žalobce z území. Žalobce měl za to, že žalovaný věnoval neúměrnou pozornost tomu, co bylo důvodem pro uložení povinnosti opustit území, tj. drogové trestné činnosti, za niž byl žalobce pravomocně odsouzen a potrestán, zániku povolení k trvalému pobytu ze zákona v důsledku uložení trestu vyhoštění, od jehož výkonu bylo následně upuštěno, a neoprávněnému pobytu žalobce na území České republiky. Přiměřenost důsledků napadeného rozhodnutí dovozoval žalovaný zejména na základě vlastního zavinění žalobce ve vztahu k nastalé situaci. Obdobné odůvodnění přiměřenosti dopadu rozhodnutí do soukromého a rodinného života cizince shledal Nejvyšší správní soud příliš obecné. Žalovaný podle žalobce nesprávně z důvodu spáchání trestné činnosti v České republice shledal délku pobytu žalobce na území České republiky (28 let), související neodmyslitelnou míru integrace do české společnosti a absenci jakéhokoli zázemí v zemi původu irelevantními. Žalovaný podle žalobce bagatelizoval újmu hrozící rodině spočívající ve ztrátě žalobce jakožto osoby soustavně zajišťující chod domácnosti a výchovu nezletilých synů, z nichž jeden vyžaduje zvláštní péči a pozornost, a to s odkazem na dobu strávenou žalobcem ve výkonu trestu odnětí svobody. Žalobce k tomu zdůrazňuje, že schopnost překonat rozdělení rodiny v minulosti sama o sobě nemůže znamenat přiměřenost dopadu dalšího odloučení rodinných příslušníků, obzvláště jde-li o odloučení na předem nepředvídatelnou dobu. Žalobce považuje za nedostatečně podložený a nedostatečně odůvodněný závěr žalovaného, že vycestování žalobce z území neuvede jeho rodinu do neřešitelné finanční situace. Žalovaný totiž nezohledňuje a nereflektuje časovou, administrativní a v souvislosti s tím i finanční náročnost přesídlení žalobce do země původu po 28 letech pobytu v České republice. Nejen že bude s neúměrnými náklady spojena samotná cesta žalobce do země původu, ale současně si žalobce bude muset v zemi původu, kde nemá žádné sociální, rodinné ani ekonomické zázemí, vyhledat ubytování a práci, přičemž bude nevyhnutelně zpočátku finančně podporován manželkou, která v České republice současně živí sebe a dva nezletilé syny a dle svých slov musí žít skromně. Manželka žalobce si současně bude muset obstarat hlídání zajišťované jinými osobami, které pro ni bude rovněž spojeno s dalšími výdaji. Správní spis dle názoru žalobce neobsahuje dostatečné podklady prokazující, že vycestování žalobce z území neuvede celou rodinu do stavu hmotné nouze a neohrozí výživu nezletilých dětí.
6. Žalobce rovněž připomněl, že léčí s cukrovkou a hyperlipidemií, přičemž ošetřujícím lékařem mu byl doporučen pobyt na území České republiky bez cestování a absolvování

pravidelných kontrol u ošetřujícího lékaře. Žalobce považuje za ničím nepodložené závěry žalovaného, že žalobce bude mít v zemi původu zajištěnou srovnatelnou lékařskou péči jako v České republice. Správní spis ani napadené rozhodnutí přitom neodkazují na žádné podklady prokazující dostupnost kvalitní lékařské péče v zemi původu žalobce srovnatelné s tou v České republice a dostupnost žalobci předepsaných léků.

7. Žalobci v případě vycestování z území bezprostředně hrozí dlouhodobé odloučení od jeho rodiny, a to s ohledem na nesplnění podmínky trestní zachovalosti podle § 174 odst. 1 zákona o pobytu cizinců, které je důvodem pro zamítnutí žádosti o vydání pobytového oprávnění v České republice, velkou vzdálenost země původu a finanční a časovou náročnost cesty do země původu. Správní orgány nevypořádaly podle žalobce jeho argumentaci týkající se nepředvídatelnosti doby, po kterou bude v důsledku nuceného vycestování z území odloučen od jemu nejbližších rodinných příslušníků, a samy nehodnotily složitost návratu žalobce do České republiky.
8. Žalobce připomněl, že Ústavní soud v případě žalobce nálezem ze dne 6. 3. 2024, sp. zn. III. ÚS 2897/23 zrušil usnesení Vrchního soudu v Praze, jímž Vrchní soud v Praze vyhověl stížnosti státní zástupkyně Městského státního zastupitelství v Praze proti usnesení Městského soudu v Praze o upuštění od výkonu trestu vyhoštění podle § 350h odst. 4 zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „trestní řád“). Po vrácení věci Vrchnímu soudu v Praze byla stížnost státní zástupkyně Městského státního zastupitelství zamítnuta a usnesení Městského soudu v Praze o upuštění od výkonu trestu vyhoštění nabylo právní moci. Ani se závěry Vrchního soudu v Praze vyjádřenými v tomto usnesení se přitom správní orgány ve svých rozhodnutích nevypořádaly.
9. Žalobce v žalobě také namítal, že správní orgány učinily na základě nesprávného závazného stanoviska Ministerstva vnitra k možnosti vycestování žalobce z území nesprávný a nedostatečně odůvodněný právní závěr o dodržení zásady *non-refoulement* podle čl. 5 návratové směrnice v případě vycestování žalobce z území. Žalobce již v rámci svého výsledku provedeného dne 7. 1. 2025 uvedl, že z území nemůže vycestovat kvůli své rodině, tj. manželce a dvěma nezletilým synům, a absenci zázemí v zemi původu. Žalobce dále v průběhu správního řízení poukazoval na nesprávnost závazného stanoviska Ministerstva vnitra k možnosti vycestování žalobce z území ze dne 3. 4. 2025 ev. č. ZS58418 založeného ve správním spisu, když toto nezohledňovalo rodinnou situaci žalobce a nejlepší zájem jeho nezletilých synů. Žalovaný uvedl, že pro závazné stanovisko Ministerstva vnitra k možnosti vycestování cizince z území jsou relevantní pouze důvody znemožňující vycestování podle § 179 zákona o pobytu cizinců, kterými jsou skutečnosti odůvodňující hrozící skutečné nebezpečí ve smyslu čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod.

III. Vyjádření žalovaného

10. Žalovaný ve svém vyjádření navrhl zamítnutí žaloby s tím, že v předmětném řízení byl správní orgán I. stupně aktivní, zjišťoval (výslech obou rodičů) a ověřoval (pobytové kontroly) získané skutečnosti a právě s ohledem i na nejlepší zájem nezletilých dětí dospěl jak správní orgán I. stupně, tak i následně žalovaný k závěru, že jsou splněny podmínky pro překvalifikování správního řízení a následné vydání rozhodnutí o povinnosti opustit území smluvních států, jako mírnějšího (méně zasahujícího) opatření, je dostačující a přiměřené k nápravě protiprávního jednání žalobce. Současně je žalovaný toho názoru, že nebyly zjištěny takové skutečnosti, který by představovaly tak závažné okolnosti, které odůvodňovaly naprostou nezbytnost setrvání žalobce na území České republiky. Co se týče možnosti výsledku nezletilých dětí nebo vyžádání stanoviska Orgánu sociálně-právní ochrany dětí

Nejvyšší správní soud ve výše uvedeném rozsudku slovy „lze vyžádat“ a „lze zvážit“ jasně deklaruje případnou možnost, nikoli povinnost správních orgánů, tento úkon učinit, a to ani v případě že o to žalobce požádá, přičemž správní orgán I. stupně, stejně jako žalovaný si jsou vědomi povinnosti odůvodnit nadbytečnost navrhovaných důkazů.

11. K námitce týkající se údajného úředního záznamu o podání vysvětlení zaměstnankyní školy (žalobce má zřejmě na mysli sdělení ZŠ Cheb ze dne 03.04.2025 zaevidováno pod č.j. KRPK-89517-40/ČJ-2024-190022), žalobce uvádí, že se nejedná o úřední záznam o podání vysvětlení, ale sdělení ředitelky Základní školy Cheb právě ke zjištění skutečností týkající se nejlepšího zájmu nezletilého a případného zásahu do rodinného a soukromého života žalobce. Dle žalobce se jedná o dokument, který lze použít jako podklad pro vydání napadeného rozhodnutí, přičemž je nutno konstatovat, že v rámci svého práva dle § 36 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb. byl žalobce s ním seznámen.
12. K námitce týkající se porušení směrnic Evropské unie, mezinárodních smluv v souvislosti s posuzování přiměřenosti dopadů do rodinného a soukromého života, zejména s čl. 8 odst. 2 Úmluvy o lidských právech a základních svobodách (dále jen „Úmluva“), kdy je potřeba kumulativně splnit podmínky zásahu do rodinného a soukromého života, uvedených v tomto článku Úmluvy žalovaný uvádí. V tomto článku je uvedeno, že „Státní orgán nemůže do výkonu tohoto práva zasahovat kromě případů, kdy je to v souladu se zákonem a nezbytné v demokratické společnosti v zájmu národní bezpečnosti, veřejné bezpečnosti, hospodářského blahobytu země, předcházení nepokojům a zločinnosti, ochrany zdraví nebo morálky nebo ochrany práv a svobod jiných.“ Z judikatury Nejvyššího správního soudu však vyplývá, že není nezbytné, aby se správní orgány výslovně vyjadřovaly ke všem stanoveným kritériím. Žalovaný je toho názoru, že z vyjmenovaných kritérií uvedených za spojkou „a“ postačí splnit jedno z uvedených kritérií. Na základě výše uvedeného žalovaný uvádí, že v tomto případě byly splněny kumulativně podmínky obou částí čl. 8 odst. 2 Úmluvy, neboť vydané rozhodnutí o povinnosti opustit území smluvních států bylo vydáno v souladu se zákonem č. 326/1999 Sb. a dodržování podmínek pobytu cizinců na území České republiky lze podřadit pod pojem „veřejné bezpečnosti“. Rozhodnutím o povinnosti opustit území smluvních států je vyjádřen zájem státu na tom, aby bylo ukončeno protiprávní jednání žalobce spočívající v jeho nelegálním pobytu a jeho vycestování. Jedná se o opatření, které na rozdíl od uložení správního vyhoštění nepředstavuje přitěžující okolnost pro následné získání povolení k pobytu na území České republiky a není spojeno se zákazem pobytu. Žalobce je pouze povinen opustit území smluvních států z důvodu, že není držitelem oprávnění k pobytu, které by ho opravňovalo na území České republiky pobývat.

IV. Posouzení soudem

13. Žalobu soud neshledal důvodnou.
14. Podle § 50a odst. 2 písm. b) zákona č. 316/1999 Sb., o pobytu cizinců, ve znění pozdějších předpisů, rozhodnutí o povinnosti opustit území členských států Evropské unie policie vydá cizinci, který není držitelem platného oprávnění k pobytu vydaného jiným členským státem Evropské unie a na území pobývá neoprávněně, pokud by důsledkem rozhodnutí o správním vyhoštění byl nepřiměřený zásah do jeho soukromého a rodinného života.
15. Ze správního spisu vyplývá, že žalobce pobýval na území České republiky od roku 1997. Byl držitelem povolení k trvalému pobytu s platností do 11. 9. 2017. Tímto dnem zanikla platnost povolení k trvalému pobytu dle ustanovení § 76 písm. b) zákona o pobytu cizinců.

Důvodem byla okolnost, že nabyl právní moci rozsudek rozsudkem Městského soudu v Praze č. j. 3 T 9/2016-3088 ze dne 22. 2. 2017, kterým byl žalobce odsouzen za spáchání zločinu nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy dle § 283 odst. 1,2 písm. a), odst. 3 písm. c) zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku, a to k nepodmíněnému trestu odnětí svobody v trvání 10 let a k trestu vyhoštění. Od trestu vyhoštění bylo upuštěno usnesením Městského soudu v Praze čj. 3 T 9/2016 ze dne 16. 6. 2023 ve spojení s usnesením Vrchního soudu v Praze čj. 11 To 70/2023-3851. Dne 4. 10. 2024 byl žalobce podmíněně propuštěn z výkonu trestu a dne 9. 10. 2024 byl mu udělen výjezdní příkaz platný do 2. 11. 2024. Žalobce nevycestoval, dne 6. 11. 2024 se dostavil na cizineckou policii, kde bylo zahájeno řízení o správním vyhoštění, tedy od 3. 11. 2021 do 6. 11. 2024 pobýval na území České republiky bez platného oprávnění k pobytu.

16. Žalobce při výslechu dne 7. 1. 2025 uvedl, že nemůže vycestovat, protože tu má rodinu, navíc jeho syn je autista, má úzkost, takže potřebuje jeho péči. Musí brát léky na uklidnění, je hyperaktivní. Žalobcova manželka finančně zabezpečuje rodinu. Doma spolu mluví vietnamsky. Žalobce doprovází děti do školy a vyzvedává je, doma uklízí a vaří. Pomáhá dětem při učení. Děti s matkou ho ve vězení navštěvovaly cca jednou za 2 měsíce. Ve Vietnamu nebyl více než 10 let. V případě návratu do vlasti mu nehrozí žádné vážné nebezpečí.
17. Manželka žalobce T. P. T. dne 17. 3. 2025 vypovídala obdobně jako žalobce.
18. Ze sdělení ZŠ Cheb, Kostelní nám. 14, ze dne 3. 4. 2025 podepsaného ředitelkou a třídní učitelkou mladšího syna žalobce vodila do školy především paní na hlídání, občas otec. Chlapce je třeba vést k samostatnosti.
19. Správní orgán prvního stupně v odůvodnění svého rozhodnutí uvedl k nevyžádání si stanoviska orgánu sociálně-právní ochrany dětí, že *„nemá zákonnou povinnost vyžádat si stanovisko tohoto orgánu a je jen na něm, zda této možnosti při svém rozhodování využije. Ze správního spisu i ze samotného rozhodnutí správního orgánu plyne, že správní orgán reflektoval na existenci rodinných vztahů jmenovaného, má ji zjištěnou a činí ji součástí úvah o přiměřenosti vydaného rozhodnutí. Zprávu od orgánu sociálně-právní ochrany dětí si nevyžádal, protože stanovisko tohoto orgánu slouží pouze k doložení míry a povahy rodinných vztahů, ovšem v tomto směru nemá správní orgán jakékoliv pochybnosti o existenci těchto vztahů, které byly zcela přezkoumatelným způsobem vyhodnoceny v rámci přiměřenosti přijatého opatření, kdy stanovisko výše uvedeného orgánu by mělo v daném případě pouze doplňující charakter. Správní orgán je oprávněn sám posoudit a vyhodnotit, zda je možné uložit opatření ve formě uložení povinnosti opustit území členských států či správní vyhoštění z území členských států a zda jde o přiměřený zásah do soukromého nebo rodinného života jmenovaného.“*
20. Dále správní orgán prvního stupně konstatoval, že *„je žalobci 45 let, má problémy se štítnou žlázou a s cukrovkou a bere léky, tedy není osobou vysokého věku, která by se nedokázala o sebe postarat. Onemocnění nejsou tak závažná, že by znemožňovala jeho vycestování. Dále je správní orgán toho názoru, že onemocnění žalobce jsou natolik běžná, že nepochybuje, že i ve Vietnamu na ně existuje účinná léčba.“*
21. *Na území České republiky pobývá žalobce dlouhý životní úsek. Získal nejvyšší pobytové oprávnění, avšak nevážil si toho, a přesto se rozhodl páchat trestnou činnost, i když si musel být vědom, že obrožuje své pobytové oprávnění i svůj rodinný život. Sám svým vlastním přičiněním se na základě úmyslného jednání odloučil od rodiny na více než 5 let. Dále zůstal na území neoprávněně, neučinil žádné kroky k vycestování. Na základě toho dospěl správní orgán*

k závěru, že žalobce sice pobývá na území České republiky dlouhou dobu, ale nedá se považovat za cizince, který respektuje právní řád České republiky, váží si jejích pobytových oprávnění a je plně společensky a kulturně integrován. Ve Vietnamu stále žije jeho sestra, žalobce i v České republice žije v prostředí vietnamské komunity, doma mluví vietnamsky a značná část jeho spolupachatelů byla vietnamské národnosti. Vycestování do země původu pro žalobce nebude tak náročné, jako jeho přicestování do České republiky.

22. *Podle závěru správního orgánu není přítomnost účastníka řízení natolik potřebná, že by rodina nezvládla dočasné odloučení po dobu, než žalobce splní zákonné podmínky pro určité pobytové povolení. Manželka závislá na žalobci závislá není, spíše on na ní. Starší syn i přes probíhající pubertu ve čtrnácti letech nepotřebuje tak intenzivní péči obou rodičů. Mladší syn kvůli duševní nemoci potřebuje větší péči. Rodina využívá služeb paní na hlídání, která se o něj stará, vodí ho ze školy a do školy a chlapec jí říká babičko. Jak vyplývá z lékařského vyšetření a z informace poskytnuté školou, je kontakt s paní na hlídání důležitý, neboť mladšímu synovi pomáhá ke zlepšení komunikace v češtině a ke zlepšení výsledků ve škole. Současně by dle lékaře i školy měl být veden mladší syn žalobce k samostatnosti, k čemuž by dočasné odloučení od žalobce poskytlo příležitost. Dále je možný okamžitý kontakt přes elektronická zařízení, který není nijak omezený, jako je při výkonu trestu k odnětí svobody. Správní orgán dodává, že žalobce byl od své rodiny již od své rodiny nuceně odloučen, a to po delší dobu než na základě tohoto rozhodnutí, a rodina to zvládla. Závažnost jednání žalobce (trestná činnost, neoprávněný pobyt bez snahy o vycestování či legalizaci) je podle správního orgánu natolik vysoká, že veřejný zájem státu na tom, aby na jeho území pobývali jen cizinci s platným pobytovým oprávněním, převážil v tomto případě nad nejlepším zájmem dětí žalobce, aby vyrůstaly v úplné rodině. O základní potřeby dětí a o jejich péči je postaráno. Rodina využívá paní na hlídání. Manželka žalobce se vrací z práce kolem 17. hodiny, tento čas se obvykle vracejí i matky samoživitelky, které nemají pomoc paní na hlídání. Současně se finanční situace rodiny může vycestováním žalobce zlepšit, neboť ten ve své domovské zemi, může být výdělečně činný. Dle správního orgánu není úkolem rodiče jen se o děti starat, ale také jít jim příkladem a vést je ke slušnému a zákonnému chování. Naopak pro nezletilé děti není dobrým příkladem, když jejich otec porušuje právní předpisy trestnou činností nebo nelegálním pobytem. K zajištění osobního kontaktu žalobce s rodinou může sloužit i krátkodobé vízum typu „C“ ve smyslu nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 810/2009 ze dne 13. 7. 2009 o kodexu velkého Společenství o vízech, které nevyžaduje podmínku trestní zachovalosti.“*
23. *V žalobou napadeném rozhodnutí žalovaný doplnil, že „ačkoli se účastník řízení sám dostavil k řešení svého neoprávněného pobytu, musel předpokládat, z důvodu uděleného výjezdního příkazu, že bude muset území České republiky (potažmo území smluvních států) opustit, přičemž nejen účastník řízení, ale i jeho zplnomocněný zástupce museli předpokládat, že rodinné a soukromé vazby jakéhokoli cizince, který není držitelem pobytového oprávnění, nemohou toto pobytové oprávnění nahradit a nelze ani očekávat, že na základě těchto vazeb bude cizincům tolerován neoprávněný pobyt, resp. nevydáno minimálně rozhodnutí o povinnosti opustit území smluvních států. Navíc případy, kdy se cizinec po uplynutí doby platnosti výjezdního příkazu (uplynutí doby stanovené k vycestování) dostaví v doprovodu svého zmocněného zástupce ke správnímu orgánu s vědomím neoprávněného pobytu a s očekáváním vydání dalšího výjezdního příkazu a možnosti znovu zde pobývat až do uplynutí jeho platnosti, popř. s využitím řádného opravného prostředku až do rozhodnutí odvolacího orgánu, již však lze jednoznačně označit za účelové obcházení zákona, které vždy vyznívá v neprospěch cizince a není tedy schopné způsobit nepřiměřenost užitého postupu.*
24. *Žalobce páchal zvlášť závažnou trestnou činnost, za kterou byl pravomocně odsouzen k výkonu trestu odnětí svobody, přičemž důsledkem bylo i ukončení platnosti povolení k trvalému pobytu.*

Účastník řízení tak pouze svým vlastním jednáním a konáním ovlivnil život nejen svůj, ale i své rodiny, kdy upřednostnil páchání trestné činnosti nad rodinnými zájmy. Musel tak předpokládat možné následky svého jednání, a to mimo jiné ztrátu pobytového oprávnění na území České republiky a s tím související dočasné odloučení od rodinných příslušníků z důvodu vycestování, popřípadě nutnost svůj rodinný život po určitou dobu realizovat mimo území smluvních států. V tomto ohledu je délka pobytu na území České republiky zcela irelevantní skutečností.

25. Odvolací orgán neshledal zásah v nepřiměřené intenzitě jednak z toho důvodu, že do této sféry bylo již citelně zasazeno odsouzením a výkonem trestu odnětí svobody v délce 8 let (po podmíněném propuštění v délce 5 let a 6 měsíců), kdy účastník řízení ztratil výraznější vliv na chod rodiny a vývoj svých synů, stejně jako byla oslabena citová vazba synů k němu. Účastník řízení v odůvodnění odvolání poukazuje na svou roli při osobní péči a výchově nezletilých dětí, kdy zajišťuje domácí práce, chod domácnosti, vodí syny do školy a pomáhá jim s úkoly. Dle názoru odvolacího orgánu žádnou z těchto činností nelze považovat za nenahraditelnou a výlučnou ze strany účastníka řízení při výchově a péči o nezletilé syny, a které by odůvodňovaly naprostou nezbytnost setrvání účastníka řízení na území České republiky. V tomto ohledu je nutno uvést, že účastník řízení byl ve výkonu trestu odnětí svobody od 18.06.2019 do 04.10.2024, tedy ve věku 6 a 9 let věku svých synů (z důvodu možné vazby byl odloučen od rodiny již od roku 2016). A jak je patrné z policejních evidence manželka účastníka řízení pracuje ve Spolkové republice Německo nejméně od roku 2020, tedy od sedmi let věku mladšího syna a po celou dobu 4 let, kdy byl účastník řízení ve výkonu trestu odnětí svobody, a po stejnou dobu, kdy byla mladšímu synovi diagnostikována lehká mentální retardace z důvodu problematického vývoje řeči, porucha pozornosti a hyperaktivita.
26. V době odloučení účastníka řízení byla tato situace řešena najmutím paní na hlídání. Tohoto řešení lze použít i v případě opětovného odloučení účastníka řízení, přičemž toto řešení nebude pro rodinu, zejména děti, nová neznámá situace. Odvolací orgán je tak toho názoru, že byť je vazba mezi účastníkem řízení a jeho syny nevyvratitelnou, role účastníka řízení však nedosahuje takové míry, která by odůvodňovala neprostou nezbytnost pobytu účastníka řízení na území, a tedy nemožnost vycestovat z území smluvních států.
27. Ke zdravotnímu stavu mladšího syna odvolací orgán uvádí, že dle lékařské zprávy Ordinance klinické psychologie a psychoterapie byl mladší syn na vyšetření dne 28.07.2020 a následně až 28.03.2024, kdy byla potvrzena mírná mentální retardace se závěrem problematického vývoje řeči, přičemž ale podíl na úrovni řečového vývoje má bilingvistická výchova. Z lékařské zprávy společnosti Todoraba s.r.o. ze dne 20.11.2024 (bez razítka a podpisu ošetřujícího lékaře- pozn. odvolacího orgánu) bylo zjištěno, že synovi jsou předepsány dva medikamenty, přičemž jeden se bere ráno a druhý v poledne. V rámci odvolání předložil účastník řízení lékařskou zprávu ze dne 14.05.2025 s naprosto stejným obsahem a stejnou předepsanou medikací. S ohledem na závěry Ordinance klinické psychologie a psychoterapie kdy má stále probíhat vzdělávání dle § 16 školského zákona, spolupráce s SPC v místě bydliště a logopeda a na zvážení kontrolní foniatrické vyšetření a není uvedena nutnost nepřetržitého dohledu dospělé osoby je odvolací orgán toho názoru, že ani aktuální zdravotní stav nevyžaduje výlučnou a nenahraditelnou roli účastníka řízení. V dané věci lze doplnit, že mladšímu synovi je již 12 let a lze u něj předpokládat pochopení svého zdravotního stavu a nutnost brání léků bez dozoru dospělé osoby. V případě, že by byl dohled dospělé osoby v případě kontroly medikace nutný, může ráno na medikaci dohlédnout manželka, neboť, dle sdělení účastníka řízení, celá rodina ráno vstává společně. V případě polední medikace, lze dle názoru odvolacího orgánu, domluvit dohled s třídní učitelkou, popřípadě asistentem pedagoga.

28. *Právo pobývat na území České republiky nepatří do kategorie základních lidských práv a projevem suverenity každého státu je rozhodovat o povolení vstupu a pobytu cizích státních příslušníků na svém území. Cizinci, kteří porušují právní normy hostitelského státu, nemohou požívat výhod povolení pobytu. Dále je třeba podotknout, že z Úmluvy o lidských právech a základních lidských svobodách vyplývá „toliko“ garance na respektování rodinného a soukromého života, nikoliv však právo zvolit si jejich realizování z hlediska geografické lokace.*
29. *K námitce týkající se zdravotního stavu účastníka řízení v souvislosti s cukrovkou a zvýšenou hladinou tuků v krvi je odvolací orgán toho, že se jedná o běžné civilizační onemocnění bez většího omezení, které kromě medikace nepotřebuje v případě účastníka řízení žádná speciální opatření. Navíc dle lékařské zprávy je účastník řízení seznámen se svým zdravotním stavem, léky bere pravidelně a s touto navrhovanou léčbou souhlasí. V předložené lékařské zprávě je sice uvedeno, že jsou nutné laboratorní testy a pravidelné kontroly pouze v zařízení Interdia Flora s.r.o., ale dle názoru odvolacího orgánu odebrat tělesné tekutiny, provést laboratorní testy na stav cukru a tuků v krvi dokáže provést i zdravotnické středisko i ve Vietnamu, neboť jak uvedl výše odvolací orgán, jedná se o běžné civilizační onemocnění, kterými zcela jistě trpí i osoby ve Vietnamu, popřípadě v jiném státě, kam se účastník řízení rozhodne vycestovat a popřípadě zde po nějakou dobu pobývat. O nezávažnosti zdravotního stavu svědčí i další skutečnost, kdy laboratorní testy a kontrola jsou plánovány až za 6 měsíců, což ze strany ošetřujícího lékaře prokazuje předvídatelnost zdravotního stavu bez předpokládaných okolností způsobující náhlé zhoršení zdravotního stavu způsobující ohrožení života účastníka řízení. Na základě výše uvedeného je odvolací orgán toho názoru, že ani aktuální zdravotní stav účastníka řízení nepředstavuje výjimečnou skutečnost, která by odůvodňovala nezbytnou přítomnost účastníka řízení na území České republiky.*
30. *K námitce týkající se závazného stanoviska odvolací orgán uvádí, že správní orgán I. stupně si sice vyžádal závazné stanovisko k možnosti vycestování, nicméně ještě v době kdy probíhalo řízení o uložení správního vyhoštění. K závaznému stanovisku odvolací orgán konstatuje, že dle § 120a odst. 1 zákona č. 326/1999 Sb. je závazné stanovisko závazné pro výrokovou část rozhodnutí o uložení správního vyhoštění, přičemž ale správní orgán I. stupně vydal rozhodnutí o povinnosti opustit území smluvních států. Závazné stanovisko se tak stalo pouze podkladem pro vydání rozhodnutí, tj. dokladem, na základě kterého vyslovuje správní orgán I. stupně své úvahy při posuzování zásady nenavracení jako kritéria dle čl. 5 Směrnice. Navíc pro závazné stanovisko v rámci posouzení (ne)možnosti vycestovat jsou relevantní pouze důvody znemožňující vycestování dle § 179 zákona č. 326/1999 Sb., kterými jsou skutečnosti odůvodňující hrozící skutečné nebezpečí ve smyslu čl. 3 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Evropská úmluva“) způsobené vrácením cizince do státu, jehož je státním občanem, nebo do států jeho posledního trvalého pobytu. Argumentace účastníka řízení o nesprávnosti závazného stanoviska z důvodu nezohlednění rodinné situace a nejlepšího zájmu nezletilých dětí, jako překážku k vycestování je zcela irrelevantní, neboť rodinná situace účastníka řízení a nejlepší zájem nezletilých dětí nejsou skutečnosti odůvodňující hrozící skutečné nebezpečí dle čl. 3 Evropské úmluvy.*
31. *Napadené rozhodnutí bylo vydáno na základě neoprávněného pobytu, kterého se účastník řízení dopouštěl vědomě a způsobené vědomým páčáním trestné činnosti, což mělo za následek zrušení nejvyššího pobytové oprávnění a tím i ztrátu možnosti být členem domácnosti na území České republiky. Odvolací orgán připouští, že vycestováním účastníka řízení nelze vyloučit narušení rodinného života a funkci úplné rodiny, ovšem se zcela jistě nebude jednat o nevratné ohrožení vývoje nezletilých synů. Navíc dočasné odloučení otce nebude pro rodinu nová, doposud zcela neznámá skutečnost. Případné problémy související s odloučením otce nejsou primárně následkem*

napadeného rozhodnutí, ale je to další negativní následek páčání trestné činnosti, kterou si musí vyřešit rodina a nemůže být připisována jako polehčující okolnost, nebo dokonce skutečnost, která by způsobovala nemožnost vydání rozhodnutí nebo nerespektování uložené povinnosti. Následkem protiprávního jednání je i skutečnost, kdy je na rodičích, aby zajistili řádný vývoj, výchovu a výživu svých dětí v případě, že jeden z rodičů je nucen po určitou dobu pobývat mimo společnou domácnost.“

32. Na základě provedeného shrnutí případu soud konstatuje, že žaloba směřuje především do námitky nepřiměřenosti napadeného rozhodnutí z hlediska zásahu do soukromého a rodinného života žalobce. Soud má za to, že s touto námitkou se ve svých rozhodnutích dostatečně, logicky a přezkoumatelným způsobem vypořádaly oba správní orgány.
33. Z odůvodnění rozhodnutí správních orgánů dle názoru soudu jednoznačně vyplývá, že se oba správní orgány zabývaly rodinnou situací žalobce individuálně a dostatečně podrobně, zhodnotily skutečnost, že žalobce má v ČR manželku a dva nezletilé syny. Za účelem zjištění rodinných vztahů byl vyslechnut nejen žalobce, nýbrž i jeho manželka. Pokud jde o požadavek žalobce na opatření stanoviska orgánu sociálně-právní ochrany dětí, správní orgány dle názoru soudu dostatečně srozumitelně a logicky odůvodnily neprovedení tohoto důkazu pro nadbytečnost, když rodinná situace žalobce byla v řízení dostatečně objasněna. V takovém případě správní orgán není povinen ze zákona v daném typu řízení stanovisko OSPOD opatřovat ani se závěry OSPOD řídit. Naopak je oprávněn sám zhodnotit přiměřenost rozhodnutí, tedy zda převažuje jiný veřejný zájem nad zájmem žalobce na nerušeném rodinném soužití.
34. Okolnost, že mladší syn žalobce má duševní poruchu a s tím spojené vyšší požadavky na péči, nemůže mít vliv na správnost rozhodnutí o povinnosti opustit území republiky, neboť není zcela závislý na péči žalobce, s péčí o něj může matce pomoci paní na hlídání, jíž chlapec říká babičko.
35. Jak správně uvedl ve vyjádření k žalobě žalovaný, sdělení ze ZŠ Cheb ze 3. 4. 2025 není úředním záznamem, který by nebylo možné v řízení použít jako důkaz, nýbrž listinným důkazem – písemným vyjádřením zástupců školy, tudíž je plnohodnotným podkladem řízení.
36. Soud neshledal pochybení ani v neprovedení výsledku nezletilých synů, neboť by takové dokazování bylo nadbytečným, když situace v rodině je bez důvodných pochybností zřejmá z provedeného dokazování. Kromě výsledku žalobce, jeho manželky a pobytové kontroly na adrese jejich pobytu, bylo opatřeno také stanovisko školy, již navštěvuje mladší syn, který potřebuje vyšší péči nejen z důvodu věku, nýbrž i pro své duševní onemocnění. Přesto ani ze stanoviska školy ohledně tohoto nezletilého dítěte nevyplývá nezbytnost trvalé přítomnosti otce v rodině.
37. Žalobce je povinen zajistit si sám takový status, aby mohl pobývat v ČR legálně, neboť do současné situace se dostal především vlastní vinou - závažnou trestnou činností a svým dalším nerespektováním povinnosti opustit území. Okolnost, že v ČR má žalobce nezletilé syny, se kterými nadto léta trvale nepobýval kvůli své trestné činnosti (4 roky byl ve výkonu trestu, a to ještě v jejich mladším věku), nemůže sama o sobě vyvolat nepřiměřenost rozhodnutí o povinnosti nelegálně pobývajícího cizince opustit území členských států EU.
38. Toto řešení ostatně rodina žalobce dlouhodobě využívá. Rovněž je přínosné vzhledem ke zprávě ze školy, podle níž je potřeba zlepšit komunikační schopnosti ve škole, tj. v češtině a vést chlapce k samostatnosti.

39. Jak správně uvedly správní orgány, důležitým zájmem nezletilých synů žalobce je, aby žalobce si obstaral takový status, který mu umožní legálně si vydělávat vlastní finanční prostředky na obživu a ekonomicky zajišťovat rodinu, což může žalobce v současné době pouze v zemi původu. Manželka žalobce potvrdila, že je pro ni obtížné, pokud je rodina závislá pouze na jejích příjmech. Rovněž je v zájmu synů žalobce, aby jim byl příkladem v dodržování právních předpisů.
40. Smyslem rozhodnutí, které není rozhodnutím o vyhoštění, pouze rozhodnutím o povinnosti opustit území, je skutečně zajistit, aby tady nepobýval cizinec nelegálně. Tzn. žalobce si musí vyřídit v zemi původu svůj status a to, že nezíská právo dlouhodobého pobytu, je samozřejmě možné, nicméně i prostřednictvím žádostí víz o krátkodobý pobyt se lze stýkat s rodinou a lze pečovat o osoby blízké. Může takto postupovat i žalobce a v období, kdy vycestuje, s péčí o nezletilé syny, kteří jistě ve svém věku nejsou zcela nesamostatní, může pomoci placená paní na hlídání, čehož manželka žalobce již využívá.
41. K argumentaci žalobce jeho zdravotními potížemi se štítnou žlázou a s cukrovkou, soud uvádí, že správní orgány na základě předložených lékařských zpráv dospěly ke správnému závěru, že žalobcovo onemocnění neznemožňuje jeho vycestování. Námitka žalobce, že nebylo prokázáno, zda úroveň zdravotnické péče ve Vietnamu je stejná, je dle názoru soudu irelevantní, neboť nic takového správní orgány v rozhodnutí neuváděly, pouze správně uvedly, že žalobcovy nemoci jsou běžnými civilizačními chorobami, které se léčí i v zemi původu žalobce.
42. Pokud jde o námitku v žalobě, že odloučení je nepřiměřené proto, že není jasné, na jak dlouhou dobu hrozí, dle názoru soudu se správní orgán prvního stupně dostatečně podrobně popsal možnosti žalobce ohledně krátkodobého víza typu „C“ (viz výše ve shrnutí odůvodnění správního orgánu prvního stupně), které nevyžaduje splnění podmínky trestní zachovalosti, tudíž lze potvrdit názor správních orgánů, že odloučení nehrozí časově na tak dlouho, jakému byla rodina vystavena, když pobýval žalobce ve výkonu trestu odnětí svobody. Nadto je možný každodenní kontakt elektronicky. Zásah v podobě vycestování žalobce se z tohoto pohledu nejeví nepřiměřeným.
43. Je nutno připomenout, že žalobci nebylo vydáno rozhodnutí o vyhoštění, které by bylo spojeno se zákazem pobytu na území po určitou dobu, nýbrž mírnější rozhodnutí o povinnosti opustit území Evropské unie. Bylo rozhodnuto o tom, že je jakožto osoba pohybující se na území republiky bez platného oprávnění k pobytu povinen vycestovat a nové oprávnění (jakéhokoli druhu) si znovu obstarat.
44. Pokud jde o tvrzení žalobce, že časté cestování do Vietnamu a zpět za tím účelem, aby se rodina mohla setkávat, považuje za příliš finančně nákladné, k tomu soud uvádí, že manželka a jejich nezletilé děti samozřejmě mohou doprovodit žalobce do jejich společné země původu a tam mohou rodinný život realizovat, neboť jsou všichni státními občany Vietnamu a zajisté si tam oba mohou legálně obstarávat finanční prostředky, což žalobce v České republice v současné době nemůže.
45. Žalobce do této situace se dostal vlastním přičiněním – závažnou trestnou činností, při níž si musel být vědom, že mu hrozí v případě odhalení riziko odloučení od rodiny, přesto ho toto od páchání trestné činnosti neodrazovalo. Po odsouzení zanikl trvalý pobyt a věděl, že bude po výkonu trestu odnětí svobody nucen odcestovat. Žalobce reaguje nyní tak, že péči o nezletilé používá jako hlavní argument nemožnosti vycestování. Soud se ztotožňuje se

správními orgány v závěru, že takový postup je pouze snahou vyhnout se vycestování v souladu s českými právními předpisy o pobytu cizinců.

46. I soud se tedy ztotožňuje se závěry žalovaného v tom, že v daném případě nebyla shledána nepřiměřenost rozhodnutí. Na tomto závěru nemůže nic změnit okolnost, že žalobce v žalobě uvedl, že své trestné činnosti lituje, neboť toto s posuzováním přiměřenosti rozhodnutí z hlediska zásahu do soukromých a rodinných práv nesouvisí.
47. Pokud jde o námitku žalobce, podle níž se správní orgány nezabývaly usnesením Vrchního soudu o upuštění od trestu vyhoštění pro nepřiměřenost zásahu do soukromého a rodinného života žalobce, dle názoru soudu nedošlo k pochybení, neboť v daném případě nebylo žalobci ukládáno (správní) vyhoštění, nýbrž pouze povinnost opustit území členských států dle § 50a odst. 2 zákona o pobytu cizinců, jde tedy o jinou právní situaci.
48. Soud neshledal důvodnou ani námitku nesprávného závazného stanoviska k možnosti vycestování žalobce, neboť jak správně uvedl žalovaný, toto stanovisko se vztahuje k možnému vážnému nebezpečí hrozícímu v zemi původu, nikoli k situaci, že žalobce pouze nechce, či dle svého vyjádření nemůže, vycestovat jen proto, že zde má manželku a nezletilé děti.
49. Za této situace nelze než potvrdit závěr správních orgánů, že v dané věci jednoznačně převažuje veřejný zájem na tom, aby se na území republiky pohybovali cizinci pouze s platnými doklady nad zájmem žalobce na realizaci jeho rodinného života výlučně v České republice.
50. Po pečlivém prozkoumání situace oba správní orgány dospěly podle názoru soudu ke správnému závěru, že v případě žalobce převažuje zájem na jeho vycestování nad možností setrvat na území České republiky a pobývat s manželkou a s jejich nezletilými dětmi.
51. S ohledem na veškeré výše uvedené skutečnosti soud neshledal žalobu důvodnou, a proto ji podle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) zamítl.

V. Náklady řízení

52. O náhradě nákladů řízení mezi účastníky řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s., kdy by na náhradu nákladů řízení měl právo žalovaný, jenž měl ve věci plný úspěch. Žalovanému však žádné náklady řízení nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly, ani nepožadoval jakoukoli jejich náhradu, proto nebyla náhrada nákladů žádnému z účastníků řízení přiznána.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat do dvou týdnů po jeho doručení kasační stížnost. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. Lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Plzeň 5. listopadu 2025

Mgr. Jana Komínková v.r.
samosoudkyně